

Effektivisering var i fokus på årets regionalmøder

Hvad enten det handlede om benchmarking, twinrør eller energibesparelser var effektivisering fællesnævneren ved årets regionalmøder.

REGIONALMØDER

Af journalist Flemming Rasmussen,
Dansk Fjernvarme

Hvis nogen skulle have fået den tanke, at fjernvarmebranchen er en stillestående branche, hvor der ikke sker det helt store, var Dansk Fjernvarmes regionalmøder 2006 et godt sted at få begravet den fordom.

Energisektoren er i forvandling og i stigende grad i fokus - især i kraft af de høje oliepriser, der ikke ser ud til at falde og derfor sætter verdenssamfundet under pres. Den danske fjernvarmesektor er en lille del af hele dette globale puslespil, og det kunne faktisk ses helt ned i programmet for årets regionalmøder. Emner som benchmarking, twinrør, energibesparelser og Fjernvarmens Serviceordning handler alle på bundlinjen om effektivisering. Det handler om at gøre det lidt bedre for at få mest muligt ud af vores energiresourcer samtidig med, at varmen leveres billigst muligt.

De vigtige projektforslag

Regionalmøderne startede med indlægget: "Stol ikke på lokalplanerne - lav et projektforslag", som Bjarne Lykkemark, Jesper Møller Larsen og Søren Vesterby Knudsen, alle fra Rambøll, på skift tog sig af på årets 12 møder. Sidstnævnte stod med mikrofonen i Høje Taastrup, og her fik han med en kvik bemærkning hurtigt ændret indlæggets titel til "stol ikke på noget som helst - lav et projektforslag."

Et projektforslag er med andre ord et glimrende redskab i forbindelse med

eksempelvis nye udstykninger, hvor fjernvarme er en mulighed.

- Et projektforslag er et fantastisk godt redskab. Det giver myndighederne et grundlag at træffe beslutninger på, det sikrer både værket og forbrugerne, og det giver et overblik over økonomien til gavn for både værket, bestyrelsen, forbrugerne og samfundet, fastslog Søren Vesterby Knudsen.

Netop det samfundsøkonomiske aspekt har ifølge Søren Vesterby Knudsen fået en mere markant rolle i varmforsyningsloven. Han gjorde således opmærksom på den paragraf, der handler om forudsætningerne for, at en kommunalbestyrelse kan godkende et projekt. Her står der, at beslutningen skal træffes ud fra en

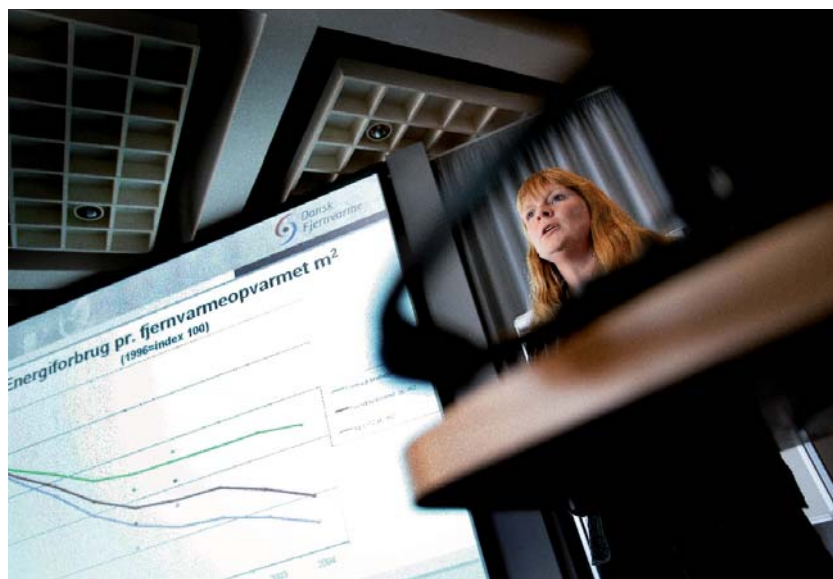
konkret vurdering af det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt.

- Det stod der ikke direkte tidligere. Da var det forskelligt fra kommune til kommune, hvad der blev lagt vægt på. Men nu bliver det med samfundsøkonomien altså direkte understreget, forklarede han.

Teknik og samfundsøkonomi

Søren Vesterby Knudsen gennemgik en række af de væsentlige elementer, en projektbeskrivelse bør indeholde.

En projektbeskrivelses kernepunkt vil ofte være beskrivelsen af tekniske data og fastlæggelsen af forsyningsområdet. Projektforslaget skal for eksempel oplyse kapacitets- og belastningsforhold, forholdet mellem

- Det har vist sig, at der er meget langt fra et politisk forlig til noget, der kan bruges i praksis, konstaterede Dansk Fjernvarmes Mette Hansen, da hun holdt et indlæg om bestræbelserne på at få en aftale om energibesparelser på plads. Foto: Joachim Rode.

Også i år var regionalmøderne en succes. I alt var 754 var tilmeldt årets 12 møder, der fandt sted over hele landet med start i Aabenraa den 22. februar og slut i Løgstør den 16. marts. Flest var der i Århus, hvor 89 havde meldt sig til. Næsten lige så mange var til stede her på Teknologisk Institut i Høje Taastrup, hvor der for første gang blev holdt et regionalmøde. Foto: Joachim Rode.

el- og varmekapacitet, brændselsvalget og hvilke anlæg, der skal etableres.

Et andet centralt område er energi-, miljø-, selskabs- og ikke mindst samfundsøkonomiske beregninger. Omkring samfundsøkonomi handler det om, at vurdere de samfundsmæssige omkostninger eller besparelser ved at gennemføre det nye projekt. Netop på dette område betyder valg af brændsel eksempelvis meget, og det kom Søren Vesterby Knudsen med et eksempel på.

- Staten har jo et provenutab, hvis der vælges afgiftsfri biobrændsel. Derfor skal et valg af eksempelvis et halmanlæg faktisk tælle som en negativ omkostning, når man beregner de samfundsøkonomiske konsekvenser, forklarede han, hvilket skabte højlydt mumlen og hovedrysten blandt tilhørerne i salen.

Søren Vesterby Knudsen pointerede desuden, at et projektforslag bør indeholde en tidsplan, fordi den giver forslaget bindende karakter. Alle forhold til kommune- og lokalplaner, varmeplanlægningen for området, forsyningsforholdene og varmekilderne bør derfor også nævnes. Det

behøver ikke være langt, men det er væsentligt at få med.

Søren Vesterby Knudsen oplyste tilhørerne ved regionalmødet i Høje Taastrup om, at Dansk Fjernvarme arrangerer kurser i projektforslag. Det næste foregår allerede den 20. april.

Rekord i aktualitet

Formålet med Dansk Fjernvarmes regionalmøder er at præsentere aktuelle emner. Men ekstra aktuelt blev det alligevel i år med Mette Hansens indlæg om energibesparelser.

Samtidig med, at hun holdt sit indlæg i Høje Taastrup, var Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen, nemlig til forhandlinger i Energistyrelsen. Derfor erkendte Mette Hansen, at selvom det, hun stod og sagde, var det sidste nye, så kunne det faktisk allerede være overhalet af virkeligheden. Mere aktuell er det vanskeligt at blive.

- Faktisk har jeg også ændret titlen på indlægget for ganske nylig. Slår man op i programmet står der, at det hedder "Energibesparelser – hvad endte det med", men jeg har af åbenlyse grunde ændret slutningen af den sætning til "hvad ender det med", fastslog Mette Hansen.

Mette Hansen fortalte om processen med at forsøge at få den politiske aftale om energibesparelser udmøntet i en konkret aftale mellem Energistyrelsen og fjernvarmebranchen. En opgave, der viste sig meget vanskelig.

- Det har i hvert fald vist, at der er meget langt fra et politisk forlig på et par A4-sider, der bliver indgået en sen nattetime på Christiansborg, til en konkret løsning, der er brugbar, konstaterede hun.

Sagen om den fremtidige energispareindsats på fjernvarmeområdet har udviklet sig meget, siden forhandlingerne gik i gang. Sidste nyt kan ses på Dansk Fjernvarmes hjemmeside, www.danskfjernvarme.dk.

Serviceordning godt fra start

Den nye Fjernvarmens Serviceordning, der blev præsenteret ved Dansk Fjernvarmes landsmøde i oktober sidste år, har fået en ganske flot start.

- På bare otte uger er der tilmeldt 120 VVS-firmaer og 25 varmegværker. Og mange flere er på vej – det er bare at få indsendt registreringskortet, fortalte akademiingeniør Mogens H. Nielsen fra Dansk Fjernvarmes sekre-

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

tariat i regionalmødets tredje indlæg.

Serviceordningen er et samarbejde mellem Tekniq, DS Håndværk & Industri, Teknologisk Institut og Dansk Fjernvarme. Formålet er at sikre en konstant høj kvalitet på fjernvarmeinstallationerne ved hjælp af en ordning, der stiller krav til den enkelte VVS-arbejder.

Idéen er, at alle parter har gavn af ordningen. VVS-firmaerne kan styrke deres image over for kunderne, der får en tryghed i kraft af en kvalificeret vejledning og service. Og endelig får fjernvarmeværkerne bedre afkøling og effektivisering af værkets drift,

øget tillid og tilfredshed fra kunderne samt et godt middel til at opnå konkrete og dokumenterbare energibesparelser.

Mogens H. Nielsen oplyste, at omkring 40 VVS-folk indtil videre har været igennem kurset for at opnå certifikatet.

- Status er, at 20 procent ikke bestod den afsluttende eksamen. Det siger lidt om kvaliteten i ordningen - det her er altså ikke et stempel, man får per automatik. Derudover er det afgørende, at certifikatet er personligt for den enkelte VVS-mand, det tilhører ikke firmaet, fastslog han.

Med eksamensbeviset i hånden kan medarbejdere udføre arbejde hos

kunderne, velvidende at de har særlig ekspertise i fjernvarme. Ude hos de kunder, der vælger at benytte ordningen, omfatter arbejdet et hovedeftersyn hvert 6. år og et servicetjek cirka hvert andet år. Generel energirådgivning er også en naturlig del af den servicepakke, kunderne får tilbudt. Fjernvarmeværker, der er med i ordningen, har adgang til hele besøgsrapporten, mens værker, der ikke er med, kun kan se i den traditionelle logbog ude hos kunden. Der er flere informationer på ordningens hjemmeside, www.fjr-ordning.dk. Her kan også ses, hvem der allerede er med i ordningen.

Erfaringer med twinrør

Carsten Grubbe fra Farum Fjernvarme stod ved regionalmødet i Høje Taastrup for det tekniske indlæg, der handlede om praktiske erfaringer med twinrør. Andre steder i landet blev indlægget holdt af Jørgen Sørensen fra Sdr. Omme Varmeværk og Ove Hald fra Silkeborg Kommune, Forsyningsafdelingen.

Twinrørene i de nævnte tilfælde har ens dimensioneret frem- og returløb i samme rør med fælles kappe. Leverandørerne lover en besparelse i varmetabet på 20-40 procent.

Et større byggemodningsprojekt hos Farum Fjernvarme har blandt andet vist, at det er muligt at forbedre driftsøkonomien over 20 år ved anvendelse af twinrør. Ved beregninger af to forskellige mulige løsninger var twinrør i begge tilfælde bedst for selskabets økonomi over en 20-årig periode. Netvirkningsgraden ved twinrør bliver desuden 80 procent mod 70 procent ved enkeltrør.

Erfaringer fra to mindre udstykninger i Sdr. Omme, hvor otte boliger er forsynet med enkeltrør og syv med twinrør, har desuden vist, at der er god overensstemmelse mellem beregnet og målt varmetab fra twinrørene.

Fordele og ulemper

Da Carsten Grubbe gjorde status på erfaringerne fra de tre værker, startede han med fordelene.

- Det lave varmetab kan være med til at få projekterne til at hænge sammen og totaløkonomien ser ud til at

Erfaringsudveksling er et nøgleord for Dansk Fjernvarmes regionalmøder. Mødet er en af årets bedste muligheder til at træffe kolleger fra lokalområdet og diskutere aktuelle sager med både hinanden og indlægsholderne. Foto: Joachim Rode.

være i orden. Det fylder mindre, og der er færre samlinger, hvilket betyder, at der på sigt er færre udgifter til vedligeholdelse. Og så udnytter man ressourcerne bedre, og eksempelvis er gravearbejdet hurtigere.

Han kunne dog også fremhæve ulemper i omtrent ligelig mængde.

- Det giver også en højere returtemperatur, og det kan for nogle varmforsyninger give anledning til problemer i forhold til afregningen med de kraftvarmeværker, de modtager varmen fra. Tit er der krav om en maksimal returtemperatur. Desuden er nogle motorer også følsomme over for den højere returtemperatur.

Alt i alt var Carsten Grubbe ikke meget for at vende tommelfingeren endegyldigt op eller ned på nuværende tidspunkt.

- Projekterne har vist potentiale og klare fordele, men der er også udfordringer, der skal overvindes.

Direktør Carsten Grubbe fra Farum Fjernvarme præsenterede i sit indlæg en række erfaringer med brug af twinrør. De foreløbige erfaringer har været lovende, men har også vist ulemper. Foto: Joachim Rode.

Giv og modtag med glæde

Forsøgene med twinrør handler om effektivisering, og det samme gjorde det indlæg, Rudi Bjerregaard fra Høje Taastrup Fjernvarme holdt om bench-

marking. Han startede med at kridte banen op.

- Kan vi overhovedet lade være med

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

at involvere os i benchmarking? Tja, vi kan selvfølgelig lade være og lukke øjne og ører. Konsekvensen kan dog meget vel blive, at vi så i stedet bliver tvunget til det af myndighederne, og så kommer vi ikke til at få indflydelse på, hvordan det skal laves. I stedet kan vi selv tage initiativet med åbne øjne og ører. Hvis vi er foran myndighederne, kan vi få indflydelse på, hvordan det skal skrues sammen og måske undgå et indgreb.

Benchmarking handler dybest set om, at værkerne lærer af hinanden ved at sammenligne nøgletal. Rudi Bjerregaard understregede, at fjernvarmeværkerne er i den heldige situation, at de ikke er konkurrenter.

- Vi er kolleger. Vi kan give og modtage med glæde. Jeg er sikker på, at vi kan lære af hinanden, store som små.

Brøndby Fjernvarme har haft pæn succes med at få de tilsluttede villaejere med i en frivillig serviceordning, oplyste Franz Hansen fra værket i en kommentar i forbindelse med et indlæg om den nystartede Fjernvarmens Serviceordning. Denne ordning er kommet fint fra start.

Foto: Joachim Rode.

Taberne bliver vinderne

Rudi Bjerregaard mente desuden, at både et værks forbrugere og besty-

relse samt dets ledelse og medarbejdere kan høste fordelene af at benytte benchmarking. Der bliver sat fokus på

værkets stærke og svage sider, hvilket kan give inspiration til fremtidens arbejde. Samtidig giver det også inspiration til det daglige arbejde med at effektivisere værket.

- Det drejer sig mere om holdningen til det end om den tekniske kunnen. Det kræver nysgerrighed og åbenhed – man skal være villig til at "afsløre" sine svagheder, og så skal man forstå, at taberne i virkelighederne er vinderne, fordi de finder ud af, hvor de kan forbedre sig. Det er bedøvende ligegyldigt at være nummer et. Benchmarking er ikke en karaktergivning. Det vigtigste er, at man kan se en fremgang fra år til år på sine egne tal, mente Rudi Bjerregaard.

Foreningens rolle og politik

Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen, stod for mødets sidste indlæg, der handlede om foreningen, og hvad medlemmerne egentlig

får ud af deres kontingentkroner.

Han delte foreningens arbejdsopgaver op i to halvdele: Politisk arbejde og medlemsservice. Det første handler især om foreningens arbejde med at påvirke det politiske spil både i Danmark og i EU, mens det sidste eksempelvis rummer det at holde regionalmøder, at udsende cirkulærer og vejledningerne, al informationen på hjemmesiden og i bladet, FJERNVARMEN, samt den løbende assistance, værkerne får til store og små opgaver i hverdagen.

Energipolitikken fylder meget for foreningen, og Jørgen G. Jørgensen benyttede også chancen til at give en energipolitisk status og bemærkede, at han fik ret, da han ved sidste års regionalmøder vurderede hvilke politiske sager, der kom til at præge debatten.

- Hvis nogen spoler tilbage til mit indlæg fra sidste år, vil man blandt

andet se, at jeg gættede på, at energibesparelser kom at fylde meget. Det må man vist sige var en rigtig antagelse, konstaterede han med et skævt smil.

- I det næste år tror jeg, at liberaliseringer og fusioner vil komme til tage opmærksomhed i energisektoren. Den løbende indsats i EU bliver vigtig, og fjernkøling, tror jeg også stadig på, har en vigtig rolle at spille i Danmark. Jeg tror også, at hvile-i-sig-selv princippet vil blive diskuteret politisk, og muligvis kommer fri og bunden egenkapital i fjernvarmesektoren fortsat til at blive et emne. Så kan vi mødes igen til næste år og se, om jeg gættede rigtigt, sagde han.

fr@danskfjernvarme.dk

Alle indlæg fra Dansk Fjernvarmes regionalmøder kan downloades via www.danskfjernvarme.dk